

الله اعلم

با سمه تعالی

تاییدیه اعضای هیات داوران حاضر در جلسه دفاع از رساله دکتری

بدینوسیله گواهی می شود خانم / آقای محمد ظاهر فهیمی در تاریخ ۱۳۹۱/۶/۱۴ از رساله دکتری ۱۸ واحدی خود با عنوان: بررسی وضعیت برنامه درسی در کشور افغانستان و ارائه الگوی طراحی برنامه درسی برای دوره ابتدایی آن دفاع کرده است. اعضای هیات داوران، نسخه نهایی این رساله را از نظر فرم و محتوا بررسی کرده و پذیرش آنرا برای دریافت درجه دکتری تخصصی (Ph.D) تأیید می نمایند.

اعضای هیات داوران	نام و نام خانوادگی	رتبه علمی	امضاء
۱- استاد راهنما	دکتر هاشم فردانش	دانشیار	
۲- استاد مشاور	دکتر محمود مهرمحمدی	استاد	
۳- استاد مشاور	دکتر نعمت الله موسی پور	دانشیار	
۴- استاد ناظر	دکتر حسن ملکی	دانشیار	
۵- استاد ناظر	دکتر محسن ایمانی	استادیار	
۶- استاد ناظر	دکتر علی رضا صادق زاده قمصری	استادیار	
۷- استاد ناظر	دکتر محمد رضا امام جمعه	استادیار	
۸- نماینده شورای تحصیلات تکمیلی	دکتر محسن ایمانی	استادیار	

آیین‌نامه حق مالکیت مادی و معنوی در مورد نتایج پژوهش‌های علمی دانشگاه تربیت مدرس

مقدمه: با عنایت به سیاست‌های پژوهشی و فناوری دانشگاه در راستای تحقق عدالت و کرامت انسانها که لازمه شکوفایی علمی و فنی است و رعایت حقوق مادی و معنوی دانشگاه و پژوهشگران، لازم است اعضای هیأت علمی، دانشجویان، دانش‌آموختگان و دیگر همکاران طرح، در مورد نتایج پژوهش‌های علمی که تحت عنوانین بایان‌نامه، رساله و طرح‌های تحقیقاتی با هماهنگی دانشگاه انجام شده است، موارد زیر را رعایت نمایند:

ماده ۱ - حق نشر و تکثیر پایان‌نامه/ رساله و درآمدهای حاصل از آنها متعلق به دانشگاه می‌باشد ولی حقوق معنوی پدید آورندگان محفوظ خواهد بود.

ماده ۲ - انتشار مقاله یا مقالات مستخرج از پایان‌نامه/ رساله به صورت چاپ در نشریات علمی و یا ارائه در مجتمع علمی باید به نام دانشگاه بوده و با تایید استاد راهنمای اصلی، یکی از استادی راهنمای، مشاور و یا دانسجو مستثول مکاتبات مقاله باشد. ولی مسئولیت علمی مقاله مستخرج از پایان‌نامه و رساله به عهده استادی راهنمای و دانسجو می‌باشد.

تبصره: در مقالاتی که پس از دانش‌آموختگی بصورت ترکیبی از اطلاعات جدید و نتایج حاصل از پایان‌نامه/ رساله نیز منتشر می‌شود نیز باید نام دانشگاه درج شود.

ماده ۳ - انتشار کتاب، نرم افزار و یا آثار ویژه (ابری هنری مانند فیلم، عکس، نقاشی و نمایشنامه) حاصل از نتایج پایان‌نامه/ رساله و تمامی طرح‌های تحقیقاتی کلیه واحدهای دانشگاه اعم از دانشکده‌ها، مراکز تحقیقاتی، پژوهشکده‌ها، پارک علم و فناوری و دیگر واحدهای باید با مجوز کتبی صادره از معاونت پژوهشی دانشگاه و براساس آئین نامه‌های مصوب انجام شود.

ماده ۴ - ثبت اختراع و تدوین دانش فنی و یا ارائه یافته‌ها در جشنواره‌های ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی که حاصل نتایج مستخرج از پایان‌نامه/ رساله و تمامی طرح‌های تحقیقاتی دانشگاه باید با هماهنگی استاد راهنمای یا محترم طرح از طریق معاونت پژوهشی دانشگاه انجام گیرد.

ماده ۵ - این آیین‌نامه در ۵ ماده و یک تبصره در تاریخ ۱۴۰۷/۴/۲۳ در شورای پژوهشی و در تاریخ ۱۴۰۷/۴/۲۳ در هیأت رئیسه دانشگاه به تایید رسید و در جلسه مورخ ۱۵/۷/۱۴۰۷ شورای دانشگاه به تصویب رسیده و از تاریخ تصویب در شورای دانشگاه لازم‌الاجرا است.

«ایتحانی محمد ظاهر فهیمی دانشجوی رشته برنامه ریزی درسی ورودی سال تحصیلی ۱۳۸۶ مقطع دکترا دانشکده علوم انسانی متعدد می‌شوم کلیه نکات مندرج در آئین نامه حق مالکیت مادی و معنوی در مورد نتایج پژوهش‌های علمی دانشگاه تربیت مدرس را در انتشار یافته‌های علمی مستخرج از پایان‌نامه / رساله تحصیلی خود رعایت نمایم. در صورت تخلف از مفاد آئین نامه فوق الاشعار به دانشگاه وکالت و نمایندگی می‌دهم که از طرف اینجانب نسبت به لغو امتیاز اختراع بنام بنده و یا هر گونه امتیاز دیگر و تعییر آن به نام دانشگاه اقدام نماید. ضمناً نسبت به جبران فوری ضرر و زیان حاصله بر اساس برآورده دانشگاه اقدام خواهم نمود و بدینوسیله حق هر گونه اعتراض را از خود سلب نمودم»

امضا: .....
تاریخ: ۱۴۰۷/۷/۱۵

آیین نامه چاپ پایان نامه (رساله) های دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس

نظر به اینکه چاپ و انتشار پایان نامه (رساله) های تحصیلی دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس، میین بخشی از فعالیتهای علمی - پژوهشی دانشگاه است بنابراین به منظور آگاهی و رعایت حقوق دانشگاه، دانش آموختگان این دانشگاه نسبت به رعایت موارد ذیل متعهد می شوند:

ماده ۱: در صورت اقدام به چاپ پایان نامه (رساله) ای خود، مراتب را قبل از طور کتبی به «دفتر نشر آثار علمی» دانشگاه اطلاع دهد.

ماده ۲: در صفحه سوم کتاب (سی از برگ شناسنامه) عبارت ذیل را چاپ کند:
«کتاب حاضر، حاصل پایان نامه کارشناسی ارشد / رساله دکتری نگارنده در رشته برنامه ریزی درسی است که در سال ۱۳۹۱ در دانشکده علوم انسانی دانشگاه تربیت مدرس به راهنمایی سرکار خانم / جناب آقای دکتر هاشم فردانش و مشاوره سرکار خانم / جناب آقای دکتر محمود مهرمحمدی و مشاوره سرکار خانم / جناب آقای دکتر نعمت الله موسی بور از آن دفاع شده است.»

ماده ۳: به منظور جبران بخشی از هزینه های انتشارات دانشگاه، تعداد یک درصد شمارگان کتاب (در هر نوبت چاپ) را به «دفتر نشر آثار علمی» دانشگاه اهدا کند. دانشگاه می تواند مازاد نیاز خود را به نفع مرکز نشر در معرض فروش قرار دهد.

ماده ۴: در صورت عدم رعایت ماده ۳، ۵۰٪ بهای شمارگان چاپ شده را به عنوان خسارت به دانشگاه تربیت مدرس، تأديه کند.

ماده ۵: دانشجو تهد و قبول می کند در صورت خودداری از پرداخت بهای خسارت، دانشگاه می تواند خسارت مذکور را از طریق مراجع قضایی مطالبه و وصول کند؛ به علاوه به دانشگاه حق می دهد به منظور استیفاده حقوق خود، از طریق دادگاه، معادل وجه مذکور در ماده ۴ را از محل توقيف کتابهای عرضه شده نگارنده برای فروش، تأمین نماید.

ماده ۶: اینجانب محمد ظاهر فهیمی دانشجوی رشته برنامه ریزی درسی، مقطع دکتری، تعهد فوق وضمان اجرایی آن را قبول کرده، به آن ملتزم می سوم.

نام و نام خانوادگی: محمد ظاهر فهیمی

تاریخ و امضاء: ۱۳۹۱/۷/۷

دانشکده علوم انسانی

رساله دکتری رشته برنامه درسی

عنوان رساله:

بررسی وضعیت برنامه درسی دوره ابتدایی در کشور افغانستان و ارائه
الگوی طراحی برنامه درسی برای آن

محمد ظاهر فهیمی

استاد راهنما:

دکتر هاشم فردانش

اساتید مشاور:

دکتر نعمت الله موسی پور   دکتر محمود مهر محمدی

شهریور ۱۳۹۱

٢٠٣ لعدیم به

همسر عربان و فرزندان عزیزم، احمد و امیر که با برداشتم از حق طبیعی خود گذشته سختیهای دوران تحصیلم را فدا کارانه تحمل کردند.

تقدیر و تشکر:

خداوند رحمان و رحیم را سپاسگذارم که راهها را برایم هموار کرد و به من توفیق داد تا در موقعیتی قرار گیرم که به انجام پژوهش حاضر بپردازم و آن را به سرانجام ببرم.

وظیفه خود می‌دانم که از همه استادی گرانقدر خودم که در طول دوران تحصیلم با کمال بزرگواری و دلسوزی به من کمک کردند تا بیاموزم و از الگوهای خوب وجود شان بهرمند شوم،

قدرتانی نمایم. به ویژه از استاد محترم راهنمای، جناب آقای دکتر هاشم فردانش و استاد محترم مشاور، جناب آقای دکتر محمود مهرمحمدی و جناب آقای دکتر نعمت الله موسی پور که در تمام مراحل با حوصله مندی و گشاده رویی، مدبرانه و فکورانه به راهنمایی و هدایت جریان این تحقیق پرداختند، سپاسگزارم. همچنین از استادان محترم داور، که از نظرات ارزشمندان در به انجام رساندن این رساله استفاده نموده ام، تقدیر و تشکر می‌کنم.

چکیده:

هدف از پژوهش حاضر، بررسی وضعیت موجود برنامه درسی دوره ابتدایی کشور افغانستان و ارائه الگوی طراحی برای آن بوده است. نتایج این تحقیق از یک جهت، وضعیت موجود برنامه درسی دوره ابتدایی این کشور را به تصویر می‌کشد و اهم مسایل و مشکلات و نارسائیهای برنامه درسی دوره ابتدایی این کشور را مشخص می‌کند و از جهت دیگر برای طراحان برنامه‌های درسی آن الگویی ارائه می‌نماید. توصیه‌های ارائه شده می‌تواند، زمینه‌های لازم برای دست اندکاران آموزش و پرورش افغانستان از جمله برنامه ریزان درسی، مولفان، معلمان و به خصوص طراحان برنامه‌های درسی آن، فراهم و ایشان را در جهت شناخت وضع موجود و برنامه‌ریزی جهت رفع نارسائیها و نقایص موجود کمک کند.

جهت دستیابی به این هدف، روند تحقیق از بررسی و تحلیل مبانی نظری برنامه‌های درسی دوره ابتدایی افغانستان در پنج حوزه: مطالعات برنامه درسی، فلسفه تعلیم و تربیت و نظریه‌های برنامه درسی، مسایل روان شناختی دوره آموزش ابتدایی، مطالعات جامعه شناختی مرتبط با جامعه افغانستان و مطالعات جامعه شناختی مرتبط با جامعه جهانی، آغاز و جمبندیهای مبتنی بر مطالعه در این حوزه‌ها به عنوان داده‌های تحقیق تعریف گردید. سپس این داده‌ها، به عنوان بنیادهای نظری الگوی مطلوب طراحی مورد استفاده قرار گرفت و بر اساس آنها اصول و معیارهای شرایط مطلوب استخراج شد. توضیح وضعیت مطلوب و شرایط مطلوب، دستمایه بررسی و مطالعه وضعیت موجود قرار گرفت و با محور قرار گرفتن اصول و معیارهای مذبور که در مجموع تشکیل دهنده اصول و ارکان الگوی طراحی پیشنهادی این تحقیق می‌باشند، ضمن مقایسه وضع مطلوب و وضع موجود، وضعیت موجود به بررسی و تحلیل گرفته شد. البته، قبل از مقایسه الگوی طراحی مطلوب، با نظر خواهی از دست اندکاران و کارشناسان برنامه درسی افغانستان در معرض سنجش اعتبار و در نهایت مورد تأیید قرار گرفت. بدین ترتیب، در نتیجه مطالعه پنج حوزه مطالعاتی که ذکر شد، ناظر بر طراحی برنامه‌های درسی دوره ابتدایی در کشور افغانستان، هم اصول و معیارهای الگوی طراحی پیشنهادی مشخص گردید و هم ارزیابی وضعیت موجود به عنوان بخش دیگر تحقیق، انجام شد.

در این پژوهش، با تفکیک سوالات پژوهشی از روش‌های مختلف استفاده گردید. برای پاسخ به سوالات ابتدا با استفاده از روش «پژوهش تلفیقی: سنتر پژوهی» به بررسی و تحلیل تحقیقات انجام گرفته در زمینه الگوهای طراحی و مبانی برنامه درسی پرداخته شد. سپس برای طراحی الگوی طراحی مطلوب از روش «پژوهش نظریه‌ی بی» استفاده گردید. برای توصیف و ارزیابی وضع موجود نیز از روش توصیفی- تحلیلی بهره گرفته شد.

نتایج بررسی و تحلیل وضعیت موجود بیانگر آن است که الگوی حاکم بر طرحهای موجود برنامه درسی رسمی دوره ابتدایی افغانستان، الگوی موضوعی / دیسیپلین محوری است و ساختار، اجزاء و عناصر آن با الگوی مزبور هماهنگ می‌باشد. این در حالی است که در وضعیت مطلوب، الگوی طراحی برنامه بر پایه دیدگاه اسلامی، و محوریت آداب، اخلاق و خصوصیات شهروندی منطبق با معیارهای اسلامی است و در طراحی‌های برنامه درسی بر مسایل اجتماعی و زیست جمعی مدنی مردم افغانستان تاکید شده است. در الگوی طراحی پیشنهادی بر چهار عنصر هدف، محتوا، روش‌های یاددهی - یادگیری و ارزشیابی تاکید گردیده برای هر یک، ویژگیهایی برشمرده شده است.

کلیدواژه‌ها: برنامه درسی، الگوی طراحی برنامه درسی، مبانی برنامه درسی، دوره ابتدایی، افغانستان.

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

فصل اول: کلیات تحقیق

۳.....	۱.۱	بیان مسئله
۷.....	۱.۲	اهداف تحقیق
۷.....	۱.۲.۱	هدف اصلی
۷.....	۱.۲.۲	اهداف فرعی
۸.....	۱.۳	سوالات تحقیق
۸.....	۱.۴	فرضیه های تحقیق:
۹.....	۱.۵	کاربردهای تحقیق
۹.....	۱.۶	روش شناسی تحقیق
۹.....	۱.۶.۱	نوع و روش تحقیق
۱۰.....	۱.۶.۲	مراحل اجرای تحقیق
۱۲.....	۱.۶.۳	ابزارهای جمع آوری اطلاعات
۱۴.....	۱.۶.۴	تجزیه و تحلیل داده ها
۱۴.....	۱.۷	تعریف واژه ها و اصطلاحات
۱۴.....	۱.۷.۱	برنامه درسی

۱۵.....	مبانی برنامه درسی.....	۱.۷.۲
۱۵.....	طراحی.....	۱.۷.۳
۱۵.....	الگو.....	۱.۷.۴
۱۶.....	الگوی طراحی برنامه درسی.....	۱.۷.۵

فصل دوم: مبانی نظری و پژوهشی

۱۸.....	مسایل مربوط به حوزه مطالعات برنامه درسی.....	۲.۱
۱۸.....	معنا و مفهوم برنامه درسی.....	۲.۱.۱
۲۲.....	معنا و مفهوم طراحی برنامه درسی.....	۲.۱.۲
۲۴.....	عناصر برنامه درسی.....	۲.۱.۳
۲۶.....	الگوهای طراحی برنامه درسی.....	۲.۱.۴
۲۷.....	الگوی موضوع محور.....	۲.۱.۴.۱
۳۴.....	الگوی دسیپلین محور.....	۲.۱.۴.۲
۳۸.....	الگوی جامعه محور.....	۲.۱.۴.۳
۴۳.....	الگوی یادگیرنده محور.....	۲.۱.۴.۴
۴۶.....	الگوی قابلیتهای خاص یا پودمانی.....	۲.۱.۴.۵
۴۹.....	الگوی فرایند محوری.....	۲.۱.۴.۶

۵۵	۲.۱.۴.۷ الگوی انسان گرا.....
۶۰	۲.۱.۵ رویکرد تلفیقی در طراحی برنامه درسی.....۶۰
۶۱	۲.۱.۵.۱ معنا و مفهوم تلفیق ۶۱
۶۴	۲.۱.۵.۲ زمینه های ظهور رویکرد تلفیقی ۶۴
۶۴	۲.۱.۵.۳ الگوهای طراحی تلفیقی ۶۴
۶۵	۲.۱.۵.۳.۱ الگوی رشته های موازی ۶۵
۶۵	۲.۱.۵.۳.۲ الگوی میان رشته ای ۶۵
۶۷	۲.۱.۵.۳.۳ الگوی بین موضوعی ۶۷
۶۸	۲.۱.۵.۳.۴ الگوی موضوعات عام ۶۸
۶۹	۲.۱.۵.۳.۵ اهمیت تلفیق در دوره ابتدایی ۶۹
۷۰	۲.۱.۶ سطوح تصمیم گیری ۷۰
۷۲	۲.۱.۶.۱ طبقه بندیهای سطوح تصمیم گیری ۷۲
۷۳	۲.۱.۶.۱.۱ طبقه بندی کلاین ۷۳
۷۵	۲.۱.۶.۱.۲ طبقه بندی زابار ۷۵
۷۶	۲.۱.۶.۱.۳ طبقه بندی گولد ۷۶

۷۷.....	۲.۱.۶.۲ شرکت کنندگان در برنامه ریزی درسی
۷۹.....	۲.۱.۷ جمع بندی و نتیجه گیری
۸۲.....	۲.۲ مسایل مربوط به حوزه فلسفه و دیدگاه های برنامه درسی
۸۵.....	۲.۲.۱ دیدگاه های فلسفی
۸۵.....	۲.۲.۱.۱ ماهیت (اساس) گرایی
۸۹.....	۲.۲.۱.۲ پایدار گرایی
۹۳.....	۲.۲.۱.۳ پیشرفت گرایی
۹۸.....	۲.۲.۱.۴ بازسازی گرایی
۱۰۱.....	۲.۲.۱.۵ دیدگاه اسلامی
۱۱۱.....	۲.۲.۲ جمع بندی و نتیجه گیری
۱۱۷.....	۲.۳ مسایل روان شناختی مربوط به دوره ابتدایی
۱۱۷.....	۲.۳.۱ ماهیت یادگیری
۱۲۲.....	۲.۳.۲ یادگیری در دوره ابتدایی
۱۲۲.....	۲.۳.۳ ویژگیهای عمومی جسمانی و روان شناختی کودکان دوره ابتدایی
۱۲۵.....	۲.۳.۴ نیازهای اساسی کودکان در دوره ابتدایی

۱۲۷.....	۲.۳.۵ جمع بندی و نتیجه گیری
۱۲۹.....	۲.۴ مسایل مربوط به حوزه مطالعات جامعه شناختی
۱۳۲.....	۲.۴.۱ جامعه افغانستان
۱۳۲.....	۲.۴.۱.۱ وضعیت عمومی افغانستان
۱۳۵.....	۲.۴.۱.۲ دین و مذهب
۱۳۷.....	۲.۴.۱.۳ زبان
۱۳۸.....	۲.۴.۱.۴ ترکیب جمعیتی و تقسیمات زیستگاهی
۱۳۹.....	۲.۴.۱.۵ شرایط اقلیمی و تنوع آب و هوایی
۱۴۰.....	۲.۴.۱.۶ مهاجرت
۱۴۴.....	۲.۴.۱.۷ هویت ملی
۱۴۶.....	۲.۴.۱.۸ اقتصاد و معیشت
۱۴۷.....	۲.۴.۱.۹ قشربندی اجتماعی
۱۵۳.....	۲.۴.۱.۱۰ جمع بندی و نتیجه گیری
۱۵۶.....	۲.۴.۲ شرایط جهانی
۱۵۷.....	۲.۴.۲.۱ فناوری اطلاعات و ارتباطات

۱۵۸	۲.۴.۲.۲ انفجار دانش
۱۶۰	۲.۴.۲.۳ جهانی شدن
۱۶۰	۲.۴.۲.۳.۱ بحران هویت
۱۶۲	۲.۴.۲.۳.۲ اقتصاد و اشتغال
۱۶۳	۲.۴.۲.۴ جمع بندی و نتیجه گیری
۱۶۶	۲.۵ پژوهشی پژوهشی

فصل سوم: نظام آموزشی و برنامه درسی در افغانستان

۱۷۰	۳.۱ بخش اول: وضعیت کلی آموزش و پرورش در افغانستان
۱۷۰	۳.۱.۱ سیاستهای کلی
۱۷۰	۳.۱.۲ ساختار نظام آموزش و پرورش
۱۷۱	۳.۱.۲.۱ دوره ابتدایی
۱۷۲	۳.۱.۲.۲ دوره ثانوی
۱۷۳	۳.۱.۲.۳ کودکستان
۱۷۵	۳.۱.۲.۴ تربیت معلم
۱۷۷	۳.۱.۲.۵ مدارس خصوصی
۱۷۸	۳.۱.۳ مکتبخانه ها

۱۸۰	۳.۱.۴ بودجه آموزشی
۱۸۱	۳.۱.۵ نرخ ترک تحصیل
۱۸۲	۳.۲ بخش دوم: برنامه درسی
۱۸۳	۳.۲.۱ شرایط تاریخی
۱۸۷	۳.۲.۲ وضعیت و ساختار کنونی برنامه درسی
۱۹۰	۳.۲.۲.۱ مراحل تولید کتابهای درسی
۱۹۳	۳.۲.۲.۲ عناصر برنامه درسی
۱۹۵	۳.۲.۲.۲.۱ هدف
۱۹۹	۳.۲.۲.۲.۲ محتوا
۲۰۲	۳.۲.۲.۲.۳ رویکرد یاددهی – یادگیری
۲۰۳	۳.۲.۲.۲.۴ زمان
۲۰۳	۳.۲.۲.۲.۵ ارزشیابی
۲۰۴	۳.۳ جمع بندی و نتیجه گیری

فصل چهارم: الگوی طراحی برنامه درسی مطلوب برای دوره ابتدایی افغانستان

۲۰۸	۴.۱ مفروضات اساسی الگوی طراحی پیشنهادی
۲۰۹	۴.۱.۱ مفروضات برگرفته از مطالعات برنامه درسی
۲۰۹	۴.۱.۲ مفروضات رویکرد فلسفی

۴.۱.۳	مفروضات متخذ از مطالعات روان شناختی مرتبط با دوره ابتدایی... ۲۱۰
۴.۱.۴	مفروضات ناظر به شرایط و وضعیت کشور افغانستان..... ۲۱۱
۴.۱.۵	مفروضات برگرفته از شرایط جهانی..... ۲۱۲
۴.۲	اصول الگوی طراحی برنامه درسی پیشنهادی..... ۲۱۳
۴.۳	تعیین عناصر برنامه درسی ۲۲۴
۴.۳.۱	تعیین هدف..... ۲۲۵
۴.۳.۲	محتویا..... ۲۳۳
۴.۳.۳	استراتژی یاددهی_یادگیری..... ۲۳۷
۴.۳.۴	ارزشیابی..... ۲۴۰

فصل پنجم: اعتباربخشی و مقایسه الگوی طراحی پیشنهادی با وضعیت موجود طراحی برنامه درسی در افغانستان

۵.۱	بخش اول: اعتبار بخشی الگوی طراحی پیشنهادی ۲۴۵
۵.۱.۱	تحلیل و بررسی..... ۲۴۶
۵.۲	بخش دوم: بررسی وضعیت موجود در مقایسه با الگوی طراحی پیشنهادی ... ۲۴۹
۵.۲.۱	تحلیل و مقایسه ۲۵۱
۵.۲.۱.۱	تمرکز بر تربیت اجتماعی..... ۲۵۱
۵.۲.۱.۲	توجه به مطالعات نیازسنじ..... ۲۵۲
۵.۲.۱.۳	اهتمام به شکل گیری هویت ملی و توجه به هویت تمدنی..... ۲۵۳

۲۵۳.....	۵.۲.۱.۴ اهمیت پرورش تفکر انتقادی و منطقی دانش آموزان
۲۵۷.....	۵.۲.۱.۵ توجه به شرایط جهانی
۲۵۷.....	۵.۲.۱.۶ توجه به استقلال دوره ابتدایی
۲۵۸.....	۵.۲.۱.۷ توجه به آموزش‌های سنتی
۲۵۸.....	۵.۲.۱.۸ توجه به فرایند و روش‌های یاددهی – یادگیری
۲۵۹.....	۵.۲.۱.۹ رسمیت تصمیم گیری‌های محلی
۲۶۰.....	۵.۲.۱.۱۰ توجه به رویکرد تلفیقی در طراحی برنامه درسی

فصل ششم: نتیجه گیری و پیشنهادات

۲۶۷.....	۶.۱ یافته های تحقیق
۲۷۱.....	۶.۲ پیشنهادات:
۲۷۱.....	۶.۲.۱ پیشنهادهای کاربردی
۲۷۲.....	۶.۲.۲ پیشنهادهای پژوهشی
۲۷۳.....	۶.۳ محدودیتهای پژوهش

منابع و مأخذ

۲۷۶.....	الف: منابع فارسی و عربی:
۲۹۶.....	ب. مصاحبه ها:
۲۹۷.....	ج. منابع انگلیسی:

فهرست جداول

عنوان	صفحة
- جدول ۱-۲: اطلاعات عمومی در مورد افغانستان ۱۳۰	
- جدول ۱-۳: ساختار نظام آموزش و پرورش افغانستان ۱۶۷	
- جدول ۱-۴: عناوین درس‌های پایه ها و دوره های آموزشی افغانستان ۱۹۲	
- جدول ۱-۵: درسها و ساعت‌های درسی دوره ابتدایی افغانستان ۱۹۵	
- جدول ۱-۶: اصول الگوی طراحی برنامه درسی پیشنهادی ۲۱۸	
- جدول ۱-۷: نتایج اعتبار بخشی الگوی طراحی برنامه درسی برای دوره ابتدایی افغانستان ۲۴۱	
- جدول ۱-۸: بررسی حاکمیت روح انقیاد و عدم انقیاد در اهداف برنامه درسی دوره ابتدایی افغانستان ۲۴۶	
- جدول ۱-۹: بررسی روشهای تدریس و فعالیتهای یاددهی_یادگیری در سه کتاب درسی دوره ابتدایی افغانستان ۲۵۰	

فهرست اشکال، تصاویر و نمودارها

عنوان	صفحه
- شکل ۲-۱: تنوع و پراکندگی زبانهای عمده افغانستان ۱۳۳	
- نمودار ۱-۲: میزان بازگشت شمار مهاجران افغانستان طی یک دوره مشخص ۱۳۸	
- تصویر ۱-۳: نمونه بی از فضای آموزشی برخی مدارس افغانستان. ۱۶۵	
- شکل ۲-۳: نسبت تعداد دانش آموزان و معلمان در افغانستان، طی سه سال ۱۷۰	
- شکل ۲-۴: تمایز سه نوع هدف ۲۲۴	
- نمودار ۱-۴: الگوی طراحی برنامه درسی دوره ابتدایی افغانستان ۲۳۵	